

NAPLÓ

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K
Fél " 2 K
Egyes szám ára 4 fill.
Pályaudvarokon 6 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelszóval van megengedve

A honvéd baka viszontagságai Rejtélyes vérnyomok.

Pénz és vallás.

A zsidó ünnepek folyamán szerzett benyomások hatása késztet e rövidke szemléletre, mely csupán a száraz tények megállapítására szorítkozik és semmiféle elvi, illetve pártfelekezeti szempontokat nem szolgál, mert mi ember és ember között nem teszünk soha különbséget.

Megható és minden tekintetben lélekemelő jelenség, hogy a zsidóság — dacára a mindeneket felforgató tanok sok oldalról gyakorolt terjesztésének — mint egy ember: összességben úgy tette le szerszámát és áldozott vallásának őszinte áhitattal. (A főváros kereskedelme például teljesen szünetelt az ünnepnapokon, a körutak s a többi utak és terek leerdőzött üzletei ugyazólván egy holt város képét mutatták.) Ismételjük, gyönyörűség nélkül nem lehetett azt a disztelenséget, azt az egyszerűséget, azt az áhitatos csöndet látni, mely bevonta a várost a zsidó ünnepek folyamán — és mi mégis keserűen, bántott vallási érzülettel és sértett kegyelettel gondolunk a zsidók ünnepeire.

A fővárosban kerületenként több imaház rendezetik be az ünnepekre, mely imaházakba — a meglevő és állandó zsinagógákat nem is említve — nemcsak hogy pénzért, de sok pénzért árulják a belépőjegyeket és mely imaházakba — kivétel nélkül mindegyikbe — kizáróan belépti jeggyel van csupán belépés.

Hogy a zsidó hitközség, mely — tagadhatatlan — a humanitás terén csodálatosan bőkezű, egy ily alkalmat kihasznál: ez szinte természetes. De hogy nem gondoskodik azokról az ezrekről, kiknek nincs módjukban a templomokba belépőjegyet váltani, ez menthetetlen sértés és nagy támadás minden jóérzésű ember vallási érzülete ellen, tekintet nélkül felekezeti hovatartozására; ez a nemtörődömségnél jóval megrovandóbb eseménye a zsidó hitközségnek háttérbe szorít minden nemes intenciót, eltüntet minden komolyságot s őszinte vallásos ideát és csupán a pénzt, a mindennekfelett való pénzt engedti látatni.

A zsidó hitközség különféle címen elviselhetetlen terheket ró ki a zsidókra s megadóztatja őket szörnyen. Azonban ha a megadóztatott

felek teljesítik a rájuk rótt illeték-kötelezettségeket, mi — tekintettel arra a szünetnélküli és nagyarányú adakozásra, melylyel a hitközség segíti a szegénysorsu hiveit — nem találunk benne gáncsolni valót. De más elbírálás alá esik az imádkozásnak, az ünnepi istentiszteletnek való részvételnek, az imaházba való bejutásnak privilégizálása a gazdagok részére. A szegény zsidók ezrei ödögnek szerte az utcákon és tereken és itt is, ott is találni nehányat, kik magukban mormolják imájukat — lehetőleg titokban ám, nehogy a bűnösök csoportosulásának vagy épenséggel holmi rendőri szeszélynek tegyék ki magukat. És ez a körülmény felháborító!

Ez az állapot megrendíti a hiveket, megbotránkoztatja a más vallásúakat, kételkedővé teszi még a legbiztosabbakat is, mert vakon is látnia kell, hogy a hitközség szerint nem az ünnep megtartása, nem az imádkozás a kötelező, hanem a belépő jegy ellenében kijáró összeg lefizetése, a pénz, mint a cirkszban, meg mulatóhelyeken szokás.

És ilyen megrendítő jelenségekkel találkozunk a keresztény vallás körül is. A hittel például nem is vallást, hanem üzletet üznek s mindent csak pénz ellenében szerezhetnek meg a hivek.

„A házasságok az égben kötöttek” — mondja az egyház, mikor a polgári esketés törvényessége ellen küzd. De ha egy szerető szegény párnak gyermeke születik, e gyermeket pénz nélkül ne adja Isten, hogy megkeresztelje a pap! És míg a polgári esküvő semmi költséget sem igényel, addig ezer és ezer szegény pár sanyalódik a papia haragja miatt, mert nem esküsznek meg oltár előtt is. Dehát hogy esküdjének meg, mikor nincs pénzük s nem is bírnak megfelelő összegyűjtést teremteni: noha a pap, a haragos, a szemrehányó pap pénz nélkül nem esket ám senkit! Sem nem esket, sem nem temet; nem keresztel, nem harangoztat — egy szóval, pénz nélkül semmit sem „dolgozik” — és mindezek tudatában még csodálkozunk, ha napról-napra szaporodik az ateisták száma, ha mindjobban vallástalan lesz és elégedetlen a nép; ha mindegyre gyarapszik a kivándorlók száma és az emberekből kivész a vallási tradíciók tisztelőiben tartásának érzése és maga az emberszeretet.

...Ezuttal ne firtassuk tovább or-

szágunknak gyilkos bajait. Sajna, nagyon gyakran válik ez a kérdés aktuálissá s mi meg fogunk szólalni minden esetben. Egyelőre maradjanak azok a szegénysorsu zsidók emlékezetünkben, kik önhibájukon kívül kizártak a templomokból, azok, kiknek nem jutott osztályrészül fedett helyiségben áldozhatni istennek s részt vehetni a szokásos szertartások élvezetében, mert nem volt pénzük, elég pénzük, annyi, amennyibe az imaházi belépő jegy kerül. És legyünk elkészülve arra, hogy a jövő alkalommal is így fogja a zsidó hitközség „elintézni” az ünnepeket, így fogja arcul ütni s befektetni azt a nimbuszt, mely övezi egész esztendei áldásos működését. Valamint hogy a keresztény pap sem lesz hajlandó pénz nélkül temetni, esketni, keresztelni, vagy harangoztatni — a közel jövőben legalább még nem. Mindazonáltal csak kutasnunk okát az általános népnymornak, az általános elégedetlenségnek, gyilkolásnak és rablásnak. Ápoljuk s termeljük csak továbbra a plebszt, irtsuk ki a vallást, a hitet az emberekből, míg ennek a rettenetes korrupciónak még rettenetesebb következményei valamilyen formában — Istenimádás hiányában — nyakunkba szakadnak...

Mert pénz nélkül ezen a világon sem születni, sem élni... de még meghalni se szabad...

G...a.

Szinészek nyomora.

A szerződés, tehát kenyér nélkül maradt színészek, számszerint mintegy kétszáz, mozgalmat indítottak kétségbeesett helyzetük megszüntetésére és e célból vasárnap értekezletre gyűltek az Országos Színészegyesület házában tanácsstermben. Az értekezletet — amelyen az érdekelteken kívül a sajtó képviselői és az egyesület néhány hivatalnok is részt vettek — pont féltíz órakor Szomori Miklós nyitotta meg, aki röviden vázolta a szomorú helyzetet és rámutatott az okokra, melyek azt előidézték. Ajánlja, hogy az értekezlet elnököt és jegyzőket válasszon és így szabályszerűen megalakuljon.

A jelen voltak — mint később konstatáltatott, körülbelül nyolcvan — elnöknök egyhangulag Pintér Imrét, jegyzőknek Köhalmi Andort és Fodor Oszkárt választották.

Pintér Imre elnök mindenekelőtt

rámutat arra, hogy ezt a rendkívül szomorú és egyes családok embereire nézve szinte kétségbeesítő helyzetet első sorban a kerületi és területi rendszer idézte elő, amely az igazgatók szabad, művészi versenyt teljesen kizárja, mert különösen a nagyobb igazgatóknak alkalmat nyújt, egy-egy kerületet éveken át monopolizálni, miáltal a színész-anyag értéke a minimumra redukálódik; másodsorban a szerződés 5-ik pontjának eltörlése, mely az igazgatóktól a felmondási jogot megvonja és arra kényszeríti, hogy a szerződöttet, de használhatatlannak bizonyult színészt a szerződési év végéig el nem bocsáthatja és újabb, hasznavehetőbb taggal nem pótolhatja; harmadszor a szerződéseknek az eddigi szokástól eltérőleg, szeptember 1-ére való elhelyezése. Ezek azonban csak az okok, melyek a helyzetet előidézték; ezeknek megszüntetése az alapszabályok reformálására, sőt újra alkotását teszi szükségessé s így — mint a jövőben gyökeredző radikálisok eszközök, — a jelen értekezleten nem is tárgyalható, hanem egy majdan összehívandó rendkívüli kongresszus számára tartandók fenn. Most csupán a kétségbeesítő helyzet szanálására kell tanácskozást folytatni, ezért felkérjük mindazokat, akiknek erre nézve életrevaló indítványai vannak, adják elő és gondolják meg, hogy a helyzet komolysága komoly és higgadt tárgyalást igényel.

Köhalmi Andor a következő indítványt terjeszti elő:

1. Alakítsák a szerződés nélkül maradt színészekből és színésznőkből két drámai és egy operette-társulat, mely staggionszerűleg előadásokat rendezne felváltva azon városokban, melyeknek téli színészetük nincsen. Ezek a városok a következők: Nagykanizsa, Hódmezővásárhely, Eger, Ungvár, Orosháza, Kaposvár, Békésgyula, Szentés, Újvidék, Baja, Makó, Zenta, Szolnok, Nyiregyháza, Máramarossziget és Szombathely. Ezekben a városokban a társulatok a hét hónapig tartó téli idény alatt 12-12 előadást tartanak. Az öt nyári hónapot pedig a társulatok azokon az állomáshelyeken töltenék, amelyek viszont csak télen vannak állandó társulatok által elfoglalva s így nyáron színház nélkül maradnak.

2. Kéressék fel a kormányt az ekként alakult társulatok erkölcsi és

anyagi támogatására; ruhatár és díszlet átengedése a Nemzeti Színház és az Operaház feleslegéből.

3. Kéressék fel az Országos Színészegyesület hathatós támogatásra, egy városok hatóságainál, mint az egyesület ügynökségénél a szükséges darabok előadási engedélyére.

Ez indítvány fölött nagy és komoly vita fellődött ki, mely azonban eredményre nem vezethetett, mert a felszólalók: Szitay László, Darvas Ernő, Deréki Antal és Baghy Gyula erős érveket hoztak fel a staggione-rendszer ellen.

Szomori Miklós azt indítványozza, hogy kéressék fel a kormány a Várszínház átengedésére.

Pintér Imre elnök mindenekelőtt azt kíváná határozottan megállapítani, hogy tulajdonképpen hány színészegyesületi tag van tényleg szerződés nélkül. Az egyesület jelen volt tisztviselőinek hozzávetőleges száma szerint kétszázra tehető azok száma, akik a tél elő szerződés nélkül mennek, bele nem számítva a gyakorlatra utasítottakat, akiknek száma a szászötvenet biztosan meghaladja. Ez alkalommal kiderült, hogy a színészetnek sok jeles munkáereje maradt szerződés nélkül, köztük: Pintér Imre, Szomori Miklós, Ladányi Imre, Fodor Oszkár, Fenyéri Mór, Píli Lajos, Magyar Lajos, Czobor Ernő, Gyenis Ede, Szabó Pál, Köhalmi Andor, F. Lányi Irma, Kendi Boriska, Turi Marcsa, Káldy Mariska, Pásztor Ferike és négy kiváló primadonna, köztük Kállay Jolán is. A vidékről is számos sürgöny érkezett olyanoktól, akik az értekezlethez való csatlakozásukat jelentik.

Pintér Imre ezután Heltai Nándor indítványára egy szűkebb bizottság kiküldését javasolja. Az indítványt elfogadták és a bizottságba megválasztottak: Pintér Imre, Köhalmi Andor, Ladányi Imre, Deréki Antal, Szomori Miklós, Fodor Oszkár, Fenyéri Mór, Szabó Pál és Píli Lajos. E bizottságnak feladata, az egyesület tanácsánál a helyzet szanalását sürgetni.

Tizenegy órára járt az idő, mikor a Színészegyesület elnöke, Ditrői Mór, meghívás folytán az értekezleten megjelent. Zajos éhizetés fogadta, mikor a terembe lépett.

Pintér elnök előadta az eddigi megállapodásokat, melyeket Ditrői egészében helyeselt, egyben úgy a saját, mint a tanács nevében mély sajnálatát fejezte ki, hogy a viszonyok következtében ennyi érdemes kollégát lát foglalkozás és kenyér nélkül. A kilences bizottság kiküldését helyesli s már eleve is ígéretet tesz, hogy az egyesület tanácstermét a bizottságnak rendelkezésére bocsátja; a tanácsot már keddre és szükség esetén a következő napokra is permanensül rendkívüli ülésekre behívja, az egyesület tulajdonát képező darabokat jogdíj nélkül rendelkezésre bocsátja, szóval mindent elkövet, hogy a helyzet minél előbb, előnyösen megoldassék, sőt szükség esetén rendkívüli közgyűlést is hajlandó összehívni.

Ismeretlen kézből írásban egy indítvány terjesztett be, hogy a Nemzeti Színház, Vigszínház és a m. kir. Operaház rendezzen egy-egy jótkony előadást a szerződés nélkül maradt színészek javára; az indítványt egyhangulag és méltóságosan vizsantassították, hangoztatva, hogy

nem alamizsnát, hanem becsületes munkát kérnek.

Köhalmi indítványára a fővárosi és vidéki sajtónak, valamint Ditrői tanácselnöknek meleg köszönetet szavaztak a nagy érdeklődésért, melylyel ügyüket támogatják s ezzel az ülés Ditrői élettelésével délutáni egy órákor véget ért.

A kilences bizottság hétfőn délután tartotta első ülését, melyen összeített az összes szerződés nélkül levők névsorát és kísérletet tettek azokat három társulat kerületébe osztani; elhatározták, hogy a keddi rendkívüli tanácsülés elé azt a tervet terjesztik, hogy az egyik, legnagyobb társulat számára Budán kéressenek megfelelő helyiséget; a második társulat számára biztosítsák a főváros külterületét: Kőbányát, Újpestet, Kispestet és Erzsébetfalvát, a harmadikat pedig lássák el vidéki városokkal.

Kedden d. u. 3 órákor tartotta meg a tanács és a szerződés nélküli színészek által megválasztott kilences bizottság együttes ülését Ditrői Mór elnöke alatt. Megjelent az ülésen gróf Festetich Andor színészi felügyelő is. Ditrői elnök felhívására Köhalmi Andor előterjeszti javaslatát, hogy alakítsák két teljesen szervezett társulat proporcionális alapon és kéri ehhez a tanács erkölcsi támogatását. Szomori Miklós egy Budán létesítendő téli színház eszméjét veti fel, s e célra a budai vígadót jelöli meg vagy kellő átalakítással a budai szinkört. Ugy Szomori, mint Köhalmi előterjesztik a névsort, akikből ezen három társulat megszervezhető. Gróf Festetich felügyelő mindkét eszmét helyesnek találta s főképpen a Köhalmi javaslatának megvalósítása s kivihetősége szempontjából semmi akadályt nem lát fenforogni, s a maga részéről úgy a kormánytól, mint az érdekeltektől, valamint a jelzett városok szintgyi bizottságainál való hathatós közbenjárását megígéri. A tanács — komoly vita után — mindkét javaslatot elfogadja s az előzetes teendők elvégzésére a maga kebeléből Ditrői Mór elnököt, Szilágyi és Tapolezai tanácsosokat küldi ki. A kilences bizottságból egy szűkebb bizottságot jelölnek ki Szomori, Köhalmi és Ladányi személyében, akik a tanácssal karöltve járnak el. F. hó 22-én gróf Festetich felügyelő, Ditrői elnök és a bizottság Bárczy polgármesternél és Boda főkapitánynál tisztelegtek a budai színház ügyében. Az ülésen hivatalosan konstatálták, hogy 400 színész van jelenleg szerződés nélkül. Jövőre vizatérünk az okokra, melyek ezt a sajnálatos állapotot eredményezték.

„UJ IDŐK“ KÁVÉHÁZ

Váci-körút 45. sz. (Nagymező-u. sarok.)
Esténként

• SOVÁNKA •

Antal hegedűművész 12 tagu czigányzenekarával
hangversenyez.

Hétfőn pont 10 órákor: Mendelssohn, Andante és Finálé, Wienlawsky, Souvenir de Moscou, Hubay III. csárdajelenet. (Bíró uram.)

Blum Lajos
kőfaragó- és sirkőüzlete
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4.

Magyar művészek által tervezett művészi sirkőlékek állandó kiállítás. Márvány, gránit- és syenit

sirkőlékek
egyszerű és díszesebb kivitelben kapható

A Napló Mindenütt.

Sírig és koldulástg.

Most, mikor a csepeli tölténygyárban történt katasztrófa ügyében a szakvélemény leadatott, mikor már a nagy apparátussal folytatott és még folytatásban lévő vizsgálat egy-egy tanusítványt a szerencsétlenség okára vonatkozóan látatni enged, önkénytelenül is az a keserű igazság öltik az emberi észbe, hogy: ezen a világon — de leginkább mégis csak ebben az országban — a munkások munkálkodásuk közepette, tehát éppen mikor az életért küzdenek, legközelebb állnak a halálhoz, vagy ami még rosszabb, a koldusbozhoz. Sokidőre, a legtöbb iparág munkásain kívül különösen a gyári munkásság az, mely ha csak kevésse felületes is saját testi épségével szemben, lépten-nyomon katasztrófa érheti. És dacára ezen általános tudatban levő szomorú ténynek, ugyszólván egyetlen gyár sincs ebben az országban, mely a szükséghez képest minden tekintetben fel volna szerelve olyan védőeszközökkel, melyek mintegy lehetetlenné tennék az esetleges katasztrófiát. Egyetlen gyár sincs, melyben rendszeres munkásvédelmi eszközök állandó használatban lennének s minden akció, minden működés, mely munkásvédelem céljára alatt folyik, csak akkor veszi kezdetét, mikor már az egyes katasztrófának utána vagyunk. Így vagyunk most a csepeli szerencsétlenség ügyében folytatott vizsgálat, szakértői vélemény, helyszíni szemle és még sok más hasonló hatósági beavatkozásokkal. Hiszen a hatósági beavatkozás helyén való dolog, de végre keserűségében nevetnie kell az embernek, ha tudja, hogy a hatóság az ily esetekben ma mindmég cselekmény nélkül végez az ügygyel, hogy ténykedése — különösen a csepeli ügyben — az a bizonyos köpönyeg, mely eső után rendszeren látható lesz. Megállapít a bírói vizsgálat sok mindent, a szakértők leadnak szak- és korszerű véleményt, bühöst végeredményben egyetlen faktor sem nevez meg, mert ilyen csakugyan nincs és marad minden a régiben; a megsebzettek nyomoroghatnak, a megcsönkített koldulhatnak, a szerencsés halottak pedig nyugodhatnak. Ki sem kívánja azt, hogy például Weisz Manfréd bühösnek mondassék ki, hogy neki tulajdonítassék minden bühözés, mert lehetetlen, hogy Weisz Manfréd kéjelgett volna munkásainak véreben; nem is ez a fontosabb kérdés most, a katasztrófa után, hanem az, hogy hasonló eset fogja-e még magát előadhathatni Csepelen és — ami még fontosabb — vajon van-e azoknak betevő falatjuk, kiknek még ma sem száradt fel könnye, kik még ma is, tovább is siratni fogják a megcsönkítettokban, a megholtakban a — kenyérkeresőt; ez a legintótosabb kérdés: van-e? Gazdag, vagyos emberek az urak ott a gyár élén: gondolják, hogy amikor a megholtakat elföldeltették, ezzel megtették minden emberit. Vagy minden kétséget kizáróan igaz és megváltozhatatlan az az állapot, mely szerint a munkás nem adig él itt nálunk, amíg dolgozni ereje s akarata van, hanem — addig dolgozik, míg ő maga darabokra nem lesz szakgatva, illetve, míg egy „darabkát” le nem harap testéről a robot. És ezt tudni, himi kell még a hátramaradt árváknak, chezőknek is.

Nálunk nem az életért, hanem a sirért, a kolduláért dolgozik a munkás.

A legbecsületebb vármegye.

Ezidőszerint feltétlenül Beregmegye a legbecsületebb az összes vármegyék között. Beregmegye, szerencsés kezű urai révén, annyira előtérbe jutott, hogy napjainkban, stilszerien, a legbecsületebb vármegyének kell nevezni. A vármegye urai ugyanis egy, a napokban megtartott megyei közgyűlésen kimondották, hogy vasár- és ünnepnapokon, valamint katonai sorozások alkalmával a korcsmákat egész napon át zárva kell tartani. Ez a minden tekintetben gyönyörű állásfoglalás szinte megdöbbentő örömmel tölt el mindenkét az első pillanatban, azonban csak az első pillanatban; mert aki tudja, hogy a vármegye határozata addig nem törvény, míg azt a felsőbb fórum nem szentesíti, az csak gyönyörködhetik egy vármegye áldásos és példakép tekinthető határozatán, mely határozat, ha érvényesítettnek: a hiányzó törvények egyik legégetőbb szükségét képező pontja válna gyakorlativá. De még nem tartunk itt. A vármegye határozata nagy tortura előtt áll még s itt is, ott is megtépázhatják, esetleg meg is semmisíthetik. Mindenesetre követendő példának szolgálhat Beregmegye a többi magyar vármegyéknek.

Radikális megoldás.

Eszteendő óta nem csinálunk egyebet, mint nyögjük azt a terhet, melylyel ránk nehezedik az ügyvédek sokasága. Folyton panaszkodunk, hogy lépten-nyomon ügyvédek botlunk, hogy akármerre nézünk: ügyvédek, sőt ügyvédek látunk magunk körül. De a mi panaszunk még hagyján! Maguk az ügyvédek panaszkodnak folytonosan saját énjüknek agyonszaporodottsága miatt; keserűek eloszlatása érdekében ankéteket, gyűléseket, újságcikkeket követnek el, közben pedig szűnet nélkül szaporodnak mindmég is, ugyannyira, hogy egy már sajtó alá rendezett és valamelyik ügyvédi kamara kiadásában megjelenendő statisztika azt fogja kimutatni, hogy 1913-ban Magyarországon hány ügyvéd fog esni egy emberre. Hogy ez a statisztika csakugyan elkészül, ez magában véve nem csoda, mert ezenkívül mindenélét próbálnak már ügyvédek, hogy segítsenek a bajokon s enyhítsék Magyarországnak, tehát az ügyvédeknek a nyomorát: ismétellük, nem csoda, ha a végső kétségbeesés ezt a statisztikát fogja a világpiacra szorítani. De hogy a statisztika nem mond majd igazat, ezt — látja a mélyreható félisteneknek — konstatálni lehet már ma is. A sok hiábavaló vesződséget, melylyel még eddig senki sem tudott a bajon segíteni, megsokalta ime egy okos és jószívű bácsi: Magyarai Géza, a budapesti egyetem jogi fakultásának új dékánja. Megsokalta és elhatározta, hogy ő megmutatja... És meg is mutatta. Egyelőre negyven fiút, kik egy-két év óta azért sanyargatják életüket, hogy egykor ők is ügyvédek legyenek; kiteszkolt az egyetemről. Negyven ügyvéddel tehát már kevesebb lesz; ha pedig ez így megy tovább is, 1913-ban Magyarországon ügyvédek még pénzért sem lehet majd kapni. Fődolgo azonban, hogy végre megoldást talált az ügyvéd-nyomor csökkentésére, esetleg annak teljes megszüntére Magyarai bácsi, a dékán. Mily szerencse, hogy szegény emberek is vannak e világon s hogy nagyrészt a szegény ember fia „vetemedik” arra, hogy 18—20 esztendő óta nyomorogjon, keresztül éjszakázzon könyve fölé görnyedve, mert csak így adatott ok tudós Magyarai urunknak arra, hogy a szerencsétlen fiukat az utcára rugdalhassa. Sebaj! Színészet, hírlapirodalom, börtön és toloncház — üdvözlétét küldi a dékának... meg a közvélemény is, a radikális megoldás fejében.

LÖWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb romok kivételű sirkővek rendkívüli nagy választékban kaphatók.
Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Minden e szakmába való munkát, temetői javítások, védelmek és szepesség útánnyes és jelölésmeretesen készítenek.

18. oldal.

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T. tüdőbeteg ambulátoriuma

VII. ker., Rákóczi-ut 18. sz. 1. em.
Betegfelvétel és rendelés:
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.
Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

A honvédbaka viszontagsagai.

Bármennyire kedvesnek, szépnek tartják a menyecskék, meg az uniformisimádó lányok a katonaeletet, magunkfajta nyárspolgár civilbagázs épen annyira nem kívánkozik bele, amennyire kikívánkozik belőle a nem a maga jószántából, kénytelenségéből becseppent szegény baka.

Elítélendő ugyan, de azért megtudja az ember érteni, ha egy másik baka — különösen az első hónapok alatt — megunja az angyalbört és úgy otthagyja a kaszárnyát, hogy a kapufélfától sem bucsuzik el. Hazamegy a falujába otthonhagyott kedveséhez, vagy anyjához, hanem a boldogság nem tart sokáig, mert a katonaszökevényt hamarosan lefűlelik a csendőrök és visszaviszik ezredébe, ahol súlyos büntetés vár a dezentorra.

Somogyiszobról megvasalva hozták Kaposvárra egy bakát. A 19. honvédszázadhoz tartozó 14. századánál szolgál ez a baka, aki már negyedszer szökött meg egy év alatt a századától, de persze mindannyiszor rajta csípték.

Bence József baranyai legényt tavaly sorozták be és októberben vonult be a 19. honvédszázadhoz pécsi zászlóaljához. A rakoncáchoz szokott legénynek a szubordináció sem izlett, de meg vágyott is a falujába és bizony hazaszökött ő már a harmadik héten, hanem a csendőrök elfogták és visszavitték.

Alig töltötte azonban ki a büntetését Bence, megint csak ott hagyta a kaszárnyát. Még kétszer szökött meg, de mindkétszer visszavitték a csendőrök.

A nyugtalan vérű legénnyel amúgy is sok baja volt a pécsi zászlóaljnak, ezért aztán áthelyezték Bencét a kaposvári zászlóalj 14. századához. Ugy gondolták, hogy itt messzebb lesz a falujától, majd csak beletörődik a katonai járomba.

Hanem Bence bizony itt sem szerette meg a királyi kenyérét, nem lett neki itt sem kedvesebb a katonaelet és törte a fejét, hogy miképpen tudna megszökni.

Csütörtökön este bajtársaival ivott Bence egyik Berzsényi-utcai kocsmában. A katonák éjfélkor mentek haza bortól derült hangulatban.

Bence, aki jócskán fenekére nézett a kancsónak és nagy poharakban szedte magába a bátorságot, nem aludt el a kemény katonágyon, hanem egyre az forgott a fejében, hogy milyen jó volna most otthon lenni.

A Kontrássy-utcai Szántó-kaszárnyának a most nyitandó új utca felőli oldalán vannak a 14. század szobái, melyek a kaszárnya mellett levő kofalra néznek.

Bence a magas ablakból leugrott a kofalra és azzal nekiindult a világnak. A vakmerő vállalkozás jól sikerült, mert Bence a bornyuját, meg a tölténytáskáját az ágyba fektette és úgy látszott a félhomályban, mintha ember feküdnék az ágyban.

A szökést csak reggel vették észre és a századparancsnokság nyomban megtette a szükséges lépéseket a szökevény kézrekerítésére.

Bence — mint később kiderült — a kaszárnyából a kocsmába ment, ahol ruhát kerített magának és avval indult el vonaton Gyékényes felé.

Somogyiszobnál kiszállt a vonatból, de vesztére, mert a csendőröknek gyanus volt a legény, vallatóra fogták és így derült ki, hogy ő bizony katonaszökevény.

A csendőrök a dezentort megvasalva hozták Kaposvárra és átadták a századának.

Azután átkísérték Bencét századától a zászlóalj fogházába, ahol bevárja büntetését.

HIREK.

Egy tébolyda titkai.

A szabadkai közkórház elmebeteg osztályán ápolt Molczer Károlyné rokonai az iránt indítottak akciót, hogy Molczernét a tébolydából kiszabadítsák. A rokonok állítása szerint Molczernét ép elmével tartják a tébolydában, s ez alatt férje az aszszony vagyonát magának szerezte meg, más asszonyt hozott a házhoz, aki az első asszony gyermekeivel kegyetlenül bánik. Hirt adtunk arról, hogy Molczerné rokonai meghatalmazást akartak szerezni egy szabadkai ügyvéd számára, hogy ez megfelelő eljárást indítson Molczerné szabadlábra helyezése érdekében, de a kórház elmebeteg osztályának főorvosa nem engedte a meghatalmazást aláírni. Az ügyvéd erre a belügyminiszterhez fordult panaszszal, aki leiratban utasította a kórházat, hogy ne állja útját annak, hogy Molczerné hozzátartozói meggyőződést szerezzenek a rokonuk elmeállapotáról. A kórház igazgatósága ennél fogva megengedte, hogy Molczerné aláírassa az ügyvéd számára a meghatalmazást. Most tehát megindul az eljárás a Molczerné ellen fennálló gondnokság megszüntetése iránt. Az eljárás eredményét országsszerte érdeklődéssel várják.

Kossuth-kultusz.

A Kossuth név varázsa, hála Istennek, nem halt még ki a magyar nép lelkéből és hiszszük, hogy örök időken át szent kegyelettel lesz megőrizve dicső emléke. Vasárnap, az aradi „Kossuth szobor” leleplezése és nagy hazánkfi születése évfordulóján országsszerte tartottak kegyeletes szép ünnepélyek. Ez alkalomból közöltük mi is dr. Nagy György, a leikes székely képviselő remek költeményét, melyet készséggel bocsátott rendelkezésünk alá.

Öngyilkos tisztviselő.

Franke Flóris bánrévei ellenőrtől veszszük a hirt, hogy Visnye Tivadar vasuti tisztviselő, családi viszály miatt, egy kis forgópisztolyal e hó 20-án főbe lötte magát és bátyjához, aki Pécsen takarékpénztári tisztviselő, egy levelet hagyott hátra, melyben végzetes tettének okát leírja. A szerencsétlen öngyilkos igen népszerű bohém ember volt, akit minden kartársa szeretett és tisztelt szeretetreméltóságáért és korrektségéért. Temetése e hó 22-én volt Miskolcon óriási részvét mellett.

A lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánljuk, hogy a versenyterti belépti jegyeket — a jegypénztárnaknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogramokon megjelölt dohánytözsdekben a versenynapok délelőttjén előre váltssa meg. Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség fel-szólításait mellőzhesse.

Kiadja: A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

A Magyar Nemzeti Zenekola 3 havi ingyenes (teljesen díjmentes) zenei oktatásban részesít mindenkit hetenkint 3 órában, aki bármennyi hangszerszükségletét a Sternberg Ármán és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárában szerzi be. Felvételi utalványt a fenti cég minden vevőjének, a hangszer árára való tekintet nélkül, készséggel kiszolgáltat.

„HUNGÁRIA” biztonsági petroleum

(különlegesség).

Csakis Hungária } védjegyű, petroleum } ólomzárall áruház } ellátott kánnakban valódi, miért is átvételkor méltóztassék védjegyre figyelni. — 3 literes kölcsön-kánnakban házhoz szállítva ára 70 fillér. Kiváló tisztelettel

„Hungária” petroleum áruház (Kovács Akos)

Központi iroda és raktár: VI. ker., Király-utca 54. sz.

Fiókküzet: VIII., Népszínház-utca 32. sz.

Megrendelési és árusító telepek: Varga Sándor fűszerkereskedő VII., Rottenbiller-utca 1. Baross-tér sarkán. Telefon 177-5. Márkus Jakab fűszerkereskedő, I. ker., Attila-utca 12. Telefon 40-53.

TELEFON 115-90.

Gyerünk a

„Gambirinus” étterembe Erzsébet-körut és Wesselényi-utca sarok. — Az első hely közönség találkozó helye.

Nypona nagy katonazene.

Hetenként háromszor a budapesti I. honvéd gyalogezred zenekara játszik, dozseri Baohé István katonai zenekar vezetője alatt. Elsőrendű étterem. Kifőző konyha. Pompás italok.

Természetes torró-meleg kénes forrástó

a Thermál-szálloda földszintjén, Iszapborogatások, kő-, és kádfürdők a Nagyszállóda földszintjén. Gondos pensió. A téli évadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-útrdó igazgatóságához.

Kristály

forrás-ásványvíz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

Hirdetések felvételnek a kiadóban.

Hodosi A.

Aréna kávéházában (Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.) Május 1-től kezdve minden este külföldi körutjáról visszaérkezett hírneves

Rácz Gyula

teljes zenekarával hangversenyez.

Jászapáti

Kaszás Lajos

étterme

Budapest, VII., Rákóczi-ut 46.

A fővárosi és vidéki közönség kedvenc találkozó helye. Pompás magyar konyha, saját termésű balatonvidéki borok, figyelmes kiszolgálás.

Legjobb benzinmotoros cseplő-készletek csakis

Kállai Lajos motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

Kaphatók. — Tessék díszfőárlapot kérni

HAZAI IPAR

Kézimunkák előrajzolt kezdett és kész kivitelben, továbbá hozzávaló kelmék és anyagok legjobban olcsó árak mellett kaphatók

GERTLER-nél, József-körut 75.

A Marmarosszigeti Szövő és Hímző iskola készítményei. Egyedüli elárústó hely. Vidékre árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugyisint amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebéd- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalngarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petroleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők

Ancsel és társánál,

Dob-utca 22.

Ön bérel egy ócska zongorát vagy pianót és kidob

havonta 12.— vagy 16.— korona kölcsöndíjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

Ha fizet

havonta 20.— koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb, écszpánczéltűkés, keresztthuros, új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem lekötöleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ha en ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvénytársaság

(Igazgató: STERNBERG DEZSÓ)

zongoraeladási és kölcsönző telepen. Eufon tölcser-nélküli legtüköletesebb gramofon- és művészlemezok foelárusítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1. sz. alatt

(Király-u. sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)

Telefon 4-81. * * * Telefon 4-81.

Zongorák becsorélése, javítása, hangolása legkülön-sabban. — Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a lóvárosban lakók részesülnek